

Fitxa prèvia de la proposta maker

· Dades generals de la proposta

Ens apropem al *moviment maker* a l'etapa de l'educació infantil, tal com s'aproxima Pedro Antonio Fábrega Pérez a l'Associació de mestres de Rosa Sensat; entenent-lo com una oportunitat perquè els infants esdevinguin els protagonistes del seu aprenentatge i puguin desenvolupar la seva creativitat, creant els seus propis dissenys i elaborant nous objectes a partir de materials reciclats.

La proposta que hem pensat és involucrar els infants dins una història en la qual han de construir-se un espai amb materials que donen la possibilitat de personalitzar-lo i amb la finalitat de fomentar processos cognitius com ara el llenguatge, la creativitat, la cooperació o l'atenció. En aquest sentit, el potencial d'aprenentatge dels materials és que els permet dissenyar el seu espai com vulguin, sense que una persona adulta dirigeixi les seves accions. A més i gràcies a la gran varietat, tenen diferents textures i diferents oportunitats.

· Disseny

- Objectius:

L'activitat plantejada pretén assolir els objectius següents:

1. Explorar les possibilitats dels diferents materials proposats, mitjançant la manipulació, l'experimentació i la imaginació.
2. Fer ús de la construcció lliure per fomentar i desenvolupar la creativitat i la imaginació.
3. Afavorir la resolució de reptes senzills (com ara el que es planteja a l'activitat).
4. Fomentar el treball en equip i cooperatiu, tot compartint estratègies o idees, així com els materials.
5. Desenvolupar habilitats motrius fines, i la coordinació ull-mà a través de la construcció i manipulació dels objectes.
6. Gaudir del procés creatiu, i reforçar l'autoconfiança vers el repte proposat.
7. Potenciar el pensament crític a l'hora de la creació.

- Necessitats dels infants: Carla

En una aula d'I5 és molt important entendre les necessitats dels infants des del seu moment evolutiu. En l'àmbit cognitiu, a aquesta edat es troben en l'etapa preoperacional caracteritzada per un pensament intuïtiu i concret, segons Piaget. Això implica que entenen millor el món des de l'experiència directa i la manipulació i, per tant, els hi costa molt el pensament abstracte. Per aquest

motiu, és important proposar activitats d'aprenentatge vivencials, significatives i adaptades al seu nivell cognitiu. A més, el seu pensament és caracteritzat per l'egocentrisme cognitiu perquè els hi costa posar-se en el punt de vista de les altres persones.

En relació amb els seus interessos, el joc té un paper central en el seu desenvolupament i, en aquest sentit, hi predomina el joc simbòlic, a través del qual representen situacions de la vida quotidiana i experimenten diferents rols. Aquest joc els permet desenvolupar la imaginació, el llenguatge, les habilitats socials. A més, comencen a experimentar jocs cooperatius amb el grup d'iguals, encara que poden aparèixer conflictes derivats de la dificultat per compartir o respectar els torns, ja que encara tenen dificultats. Per això és clau oferir espais i temps de joc lliure, i molt acompanyament en les interaccions socials.

En aquesta etapa, l'aprenentatge està estretament relacionat amb l'exploració i la curiositat. Els infants tenen molt interès per descobrir el seu entorn i experimentar, i aprenen a través de la manipulació, l'error i l'acció principalment, per aquest motiu és clau proposar activitats obertes que fomentin la investigació, com la nostra proposta Maker.

Pel que fa a la comprensió de les instruccions, els infants d'I5 són capaços de seguir consignes senzilles i concretes, i tenen dificultats per entendre instruccions més complexes o llargues. La seva capacitat d'atenció encara és limitada, de manera que necessiten un llenguatge clar i suport visual.

Finalment, en els àmbits emocionals i socials estan encara aprenent a regular les seves emocions i adquirir habilitats de convivència. Acostumen a buscar la validació de l'adult i necessiten referents clars que els ajudin a entendre les normes, gestionar conflictes i expressar els seus sentiments i necessitats correctament.

En conjunt, l'infant de 5 anys es caracteritza per ser imaginatiu i curiós, també necessita un entorn educatiu que respecti el seu ritme, potenciï el joc i l'exploració, i a més proporcioni un acompanyament adaptat al seu desenvolupament global.

- Justificació i tria dels materials:

S'han escollit materials diversos com caixes, tubs, retalls de teles, cartró retallat de diferents maneres, llaunes, taps i elements naturals, ja que tots aquests presenten característiques força variades, permetent als infants investigar les seves possibilitats, de la mateixa manera que les limitacions en els processos de construcció. La diversitat presentada, facilita el desenvolupament del pensament crític

en els infants, perquè poden provar, equivocar-se, i torbar solucions per als reptes plantejats, entre d'altres.

El fet que siguin materials lliures i no estructurats, és a dir, que no tenen una funció fixa, afavoreix la seva creativitat i el joc simbòlic. D'aquesta manera, cada grup prodrà fer construccions en funció de les seves necessitats, interessos i capacitats, fomentant així el desenvolupament de l'autonomia i la presa de decisions.

Seguint el model Maker, molts d'aquests materials són reutilitzats o reciclats, la qual cosa permet promoure valors de sostenibilitat i de respecte envers el medi ambient. A més, ahora, es dona una segona oportunitat a diferents materials i elements.

Finalment, es veu com aquests materials estan orientats a potenciar el treball cooperatiu i el grup, ja que conviden a la construcció compartida, a l'organització conjunta, a la negociació..., elements essencials en el desenvolupament emocional i social dels infants.

- Organització de l'espai i materials:

Per tal de dur a terme la nostra proposta, necessitem un espai ampli on els infants puguin gaudir de lliure circulació, fet que permetrà que cada infant pugui explorar tots els materials i desenvolupar la seva pròpia activitat i joc.

D'aquesta manera, utilitzarem la part central de l'aula, intentant retirar el màxim les taules o mobiliari present per afavorir un ambient obert, segur i accessible. En aquest espai col·locarem els materials de la manera següent:

En primer lloc, posarem les diferents teles al mig, formant una espiral, amb la intenció de creuar un punt d'atracció visual que convidi a la descoberta.

En segon lloc, al voltant hi situarem diversos materials de caràcter heurístic, com ara, taps, cartró retallat, oueres, llaunes, pots, tubs i elements naturals, organitzats de manera que siguin accessibles i visibles per als infants.

En tercer lloc, distribuïrem caps de cartó de diferents mides als voltants dels diferents materials, creant una disposició circular, que ofereixi possibilitat de construcció, transport i joc simbòlic.

Per acabar, vetllarem perquè els materials siguin accessibles, seguirà i estèticament cuidat, generant

un ambient acollidor que convidi a la curiositat, la creativitat i el joc lliure.

- **Procediment:**

La proposta s'estructura en tres moments: entrada, vivència i tancament.

Primerament, tindrà lloc el moment de **l'entrada**, que serveix per començar a trencar el gel amb els infants i crear un ambient de benestar i de seguretat perquè comencin a connectar emocionalment amb la proposta. L'objectiu principal és despertar la curiositat dels infants i fer que la proposta sigui significativa per a ells. Això ho aconseguirem fent que els infants tinguin un repte que els remogui prou fascinació per començar a donar resposta a la situació.

Per la creació del repte, ens hem basat en el conte infantil: *No és una caixa* d'Antoinette Portis. Aquest àlbum il·lustrat pensat per als infants, posa en relleu la importància de veure més enllà de l'aspecte físic de les coses: mentre que els adults veuen una simple capsa de cartró, els infants veuen un milió de possibilitats perquè la caixa pot ser tot allò que s'imaginin. La història presenta un diàleg entre un narrador invisible i el protagonista, un conillet; el narrador li fa preguntes òbvies i insistents com "què fas amb aquesta caixa?", i el conill respon que no és una caixa.

En aquest sentit, el repte que proposem als infants és que han de construir una cova/ refugi/ ciutat petita perquè no en tenen cap.

El repte es transmet als infants a partir d'una petita història que els posa com a subjectes actius del seu aprenentatge. Aquesta consisteix a explicar els infants que són uns exploradors del planeta mart, que han arribat al planeta blau (la Terra) per explorar com és la vida. Els explicarem de forma interessant que avui han d'explorar l'escola. No obstant això, els exploradors de mart s'han trobat que no tenen un refugi per descansar, per menjar, per jugar... Aleshores, els infants han de crear alguna cosa que els ajudi a ells mateixos (exploradors) a indagar el planeta. Els farem veure que, quan hem arribat a l'aula, ens hem trobat objectes per tot arreu que han arribat de forma misteriosa: caixes, teles, pots, llaunes, oueres, taps, elements de la natura... Aquests objectes són els que poden fer servir els exploradors per crear el refugi o el que més desitgin, que tant necessiten al planeta Terra.

En darrer terme, recordarem breument les normes bàsiques de convivència, com el respecte entre companys i amb els materials, per donar pas a la lliure exploració.

A continuació, sorgeix el moment de **vivència** que té la finalitat de validar la llibertat creativa dels infants des del primer moment. Així doncs, l'adult adopta un rol d'observador i d'acompanyant que

només intervé per estimular converses que fomentin la reflexió, o per resoldre els conflictes que es donin entre els infants.

Els infants es poden moure lliurement i poden explorar amb els materials que més curiositat, per descobrir les possibilitats dels materials i per construir els seus propis espais. A més a més, aniran sorgint petits reptes, com els dubtes pel que fa a la disposició dels materials. Aquests, es poden resoldre de manera individual o en petits grups, tot fomentant la interacció i el llenguatge verbal entre els infants, i la presa de decisions.

No pretenem que els infants portin a terme una estructura amb unes característiques concretes, sinó que poden anar experimentant de la manera que estiguin més còmodes. És per això que destaquem l'assaig error, vist com una oportunitat d'aprenentatge, en què els infants proven diverses combinacions per desenvolupar el pensament crític.

En poques paraules, es respecten els ritmes individuals i es valora el procés, i no només el resultat final al qual arribin.

En darrer terme, el **tancament** permet crear un espai amb els infants on puguin ser conscients de l'aquí i l'ara, i a afavorir la presa de consciència del que s'ha viscut. En aquest moment, els infants poden observar com els materials que en un principi "no eren res", ara són creacions amb sentit.

Generem un espai on els infants poden explicar (si volen) què han construït i com ho han fet. En aquest sentit, fem veure als infants que hi ha molta diversitat de creacions i que és molt positiu perquè cadascun pot pensar i veure en els materials diferents opcions i possibilitats.

Les persones adultes poden fer preguntes que facilitin la reflexió dels infants com per exemple: "què és el que més us ha agradat?", "què ha estat el més fàcil i el més difícil?" entre d'altres.

Finalment, els infants poden ajudar les persones adultes a recollir el material, formant part del procés de respecte pels materials; i, a la vegada, desenvolupen l'autonomia i la responsabilitat.